

Magzat a pártok ülén

Újra fellángoltak a magzati élet védelmével, a terhesség megszakításával kapcsolatos társadalmi és politikai viták. Az Alkotmánybíróság 1998. novemberi döntése ugyanis az 1992. évi törvény érzékeny pontjának megváltoztatását írta elő, s bár a testület nem találta alkotmányellenesnek a válsághelyzetre alapozott terhességmegszakítást, kimondta, hogy a válsághelyzet jelenlegi definíciója jogbizonytalansághoz vezet.

Bevezető

Az Alkotmánybíróság két utat kínált a jogalkotónak a dilemma feloldására:

– lehetségesnek tartotta a válsághelyzetek példálózó jellegű felsorolását, illetve a válsághelyzet kritériumainak egyértelmű és ellenőrizhető meghatározását;

– járhatónak tartotta azt az utat is, hogy az állam életvédelmi kötelezettségének a tanácsadó szolgáltatások, a családtervezés választékának bővítésével tegyen eleget.

Szerencsére a kormány – közel másfél éves késlekedés után – az utóbbi megoldást választotta, tartózkodott a válsághelyzet definíciós kísérleteitől, s előterjesztett törvényjavaslata durva szigorítást nem tartalmaz. Ez akkor is igaz, ha a törvényjavaslatban életszerűtlen megoldások is helyet kaptak, így például az, hogy a kérelmezőnek három nap alatt kétszer kell találkoznia a védőnővel, ami indokolatlan lelki megterhelést és többletköltséget okoz. Előreláthatóan növekszik a terhességmegszakítások díja, bár talán a szociális méltányosság gyakorlására továbbra is lesz esély.

Nincs azonban garancia arra, hogy a magzatok megtartása, a születési szám növelése érdekében növekedjenek a valamennyi gyermekhez és anyához eljutó szociális támogatások, és nem körvonalazódnak a tudatos családtervezés, a terhesség gondozás kiterjesztéséhez szükséges finanszírozási tervek sem.

A törvényjavaslat bizottsági és általános vitája már megkezdődött. Ennek dokumentumait azért érdemes tanulmányozni, mert a törékeny kompromisszumra, a magzati élet védelme és a nők önrendelkezési joga közötti kényes egyensúly megtartására épülő kormányzati álláspont még sérülhet. Nem lehet tudni, hogy a magzatvédő civil szervezetek, az abortuszt ellenzők által befolyásolt csoportok kor-

mánykoalícion belüli politikai súlya mennyire teszi zsarolhatóvá az előterjesztőt.

Kérdés, hogy többségi álláspont lesz-e az a felfogás, amely szerint az abortusz a születésszabályozás káros módszere, de a történelmi tapasztalatok bizonyítják, hogy korlátozása beláthatatlan egészségügyi és szociális következményekkel jár. A családtervezés alapvető emberi jog és a kormány felelőssége is, hogy ezzel a joggal megfelelően felkészült, tájékozott és felelős állampolgárok élhessenek.

Dr. Kökény Mihály

Részletek a magzati élet védelméről szóló 1992. évi LXXIX. törvény módosításáról szóló törvényjavaslat általános vitájából (2000. március 21.)

DR. PUSZTAI ERZSÉBET egészségügyi államtitkár, a napirendi pont előadója:

„A törvény alkotmányossága az Alkotmánybíróság határozatához fűzött indoklás alapján két módon állítható helyre. Alkotmányossági szempontból választható az a megoldás, amely a súlyos válsághelyzet fennállását egy úgynevezett indikációs lista meghatározásával az állam számára ellenőrizhetővé teszi. A másik lehetőség a súlyos válsághelyzet általános fogalmának további fenntartása mellett az Alkotmánybíróság által körülírt, a magzati élet védelmét szolgáló, a magzat megtartására ösztönző, az igazolási kötelezettséghez nem kötött terhességmegszakítás lehetőségét ellensúlyozni képes állami intézkedések törvényi szabályozása. Az Alkotmánybíróság ezeket az eszközöket nem felsorolásszerűen a magzat megtartása érdekében nyújtott, a tájékoztatáson túlmutató, a konkrét segítségnyújtásban, a pszichés, szociális, anyagi segítségben, valamint a terhes nőt a terhesség megszakítására kényszerítő személyekkel szembeni esetleges hátrányos jogkövetkezmények alkalmazásában jelölte meg. A nemzetközi, valamint a korábbi hazai tapasztalatokra figyelemmel a kormány az önk előtt fekvő javaslatban ezt a második lehetőséget választotta.” ...

„A törvényjavaslat alapelve az, hogy csak a legvégső és a valóban indokolt esetekre korlátozott eszköz legyen a terhességmegszakítás. Cél az, hogy az állam a különböző intézkedéseivel elősegítse, ösztönözze a gyermekvállalást. Ösztönözze a nem kívánt terhesség megelőzését, vagy a már bekövetkezett terhesség megtartása érdekében a terhesség megszakításával szemben a reális alternatívát jelentő lehetőségeket segítsen feltárni, és biztosítsa a segítségnyújtás feltételeit. Ennek alapvető eszköze a magzat megtartását célzó tanácsadás, melynek e célhoz rendeltségét a törvényjavaslat egyértelműen rögzíti.” ...

„Azért, hogy az országban mindenki számára könnyen – és nemcsak a nem kívánt terhesség okozta válsághelyzet, hanem egyéb családi krízis esetén is – elérhető segítő szolgálatok működjenek, a tör-

vényjavaslat tartalmazza az ilyen típusú szolgálatok fejlesztésének kötelezettségét is.” ...

„A prevenció valóban hatékony eszköze a fogamzásgátló eszközök kedvezményes, esetenként ingyenes hozzáférési lehetőségének biztosítása, a szociális szempontból rászorultak részére. A támogatási rendszer lényeges költségvetési teher nélkül körülbelül 400 millió forinttal a következő évben elindítható. A megelőzést elősegíti az is, hogy a családvédelmi szolgálatnál kell jelentkezni az eszközök igényléséhez. Ez lehetőséget teremt arra, hogy a védőnő részletesen tájékoztasson az eszközt és pénzt nem igénylő természetes fogamzásgátlás módszereiről is, és természetesen orvos javaslata alapján a megfelelő fogamzásgátló eszköz megválasztásához és a használat optimális módjához is segítséget adjon.”...

KOLTAI ILDIKÓ, a Fidesz képviselőcsoportja részéről:

„A magzati élet védelméről szóló törvény módosítása, hogy bekerült a Parlament elé, azt szolgálja, hogy az Alkotmánybíróság ítéletének megfelelően egyensúlyt tudjunk teremteni a törvényben, erősítsük az állam életvédelmi kötelezettségét, szabályozzuk azt, illetve megteremtjük annak a feltételét, hogy a magyar családok, illetve a magyar nők ehhez az eszközhöz minél ritkábban nyúljanak, hiszen tudjuk azt, hogy ez a beavatkozás a következő időszakban bizony okozhat nőgyógyászati megbetegedéseket, lelki megterheléseket a terhességmegszakításon átesett anyának. Pont ezért ez a törvénymódosító javaslat tartalmazza, ami nagyon fontos és ami a legfontosabb ebben az esetben, azt az előterjesztést, hogy azok a családok, azok a nők, akik Magyarországon rászorulnak, kedvezményesen, illetve ingyen juthassanak hozzá a fogamzásgátló eszközökhöz, és nem véletlenül mondok fogamzásgátló eszközt, hiszen nemcsak a tablettáról van szó, hanem minden eszköz beletartozik ebbe.

Nagyon jól tudjuk, hogy mennyire fontos – és nemcsak Magyarországon, hanem az egész világon, minden országban – a tudatos családtervezés, mennyire fontos az, hogy egy ország, egy kormányzat, egy parlament ezzel törődjön, mennyire fontos az, hogy ezt a felvilágosítást, ezt a munkát arra felkészült szakemberek lássák el. Elmondhatom azt, hogy Magyarországon ezek a feltételek adottak, hiszen a családvédelmi szolgálatnál a védőnők 1992-ben, illetve 1993-ban speciális szaktanfolyamot végeztek el. Ehhez a feladathoz, amit előír a törvénymódosítás, újra el fognak végezni egy szaktanfolyamot. Ezek a védőnők azok, akik védik az életet. Én hallottam olyan véleményeket, amelyek ezzel ellentétesek, de engedjék meg nekem, az ország 120 központjában, családvédelmi szolgálatánál dolgozik védőnő, hogy erről a pulpitusról is megerősítsem azt, hogy ők a legfelkészültebbek erre a feladatra.

A törvény, illetve a törvénymódosítás kifejti azt is, hogy a civil szervezetekkel szorosabban kell együttműködni, ami megint nagyon fontos, hiszen nagyon sok olyan civil szervezet van Magyarországon, amely ezzel foglalkozik, amelynek a véleményére adni kell, és amely-

nek a véleményére és módosító javaslataira számítunk is ebben a kérdésben.” ...

„Végezetül, tisztelt képviselőtársaim, azt szeretném mondani, nemcsak remélem, hanem hiszem azt, hogy azok, akik itt ülnek ebben a Házban és azok, akik Magyarországon élnek, mind életpártiak, mind életigenlők. De vannak tények, amik előtt nem hunyhatjuk le a szemünket. Ilyen tény a nem várt gyermek és a terhességmegszakítás. Nekünk, ennek a kormányzatnak és a patkó két oldalán ülő politikusoknak az a feladatunk, hogy olyan generációt neveljünk fel, amelyiknek a terhességmegszakítás gondolata eszébe sem fog jutni.” ...

SZABÓ SÁNDORNÉ, az MSZP képviselőcsoportja részéről:

„A törvényjavaslat feltétlen pozitívumának tartjuk, hogy kerüli a szélsőséges nézetek megjelenítését, hogy az előterjesztő nem bonyolódik világnézeti vitába. A súlyos válsághelyzet törvényjavaslatbeli meghatározását elfogadjuk, támogatjuk. Öröndetesnek tartjuk, hogy a kormány tartózkodott a válsághelyzetek példálózó jellegű felsorolásától, és ami még ennél is fontosabb, a válsághelyzet ellenőrzésétől.

A törvényjavaslat e határozott pozitívumai mellett szeretném megfogalmazni problémáinkat is. Sajnáljuk, hogy az elmúlt másfél évet a magát családbarátnak nevező kormány nem használta ki egy átfogó egészségügyi, oktatási-kulturális, a szexuális nevelést is fejlesztő program megalkotására. Tulajdonképpen elbliccelte az Alkotmánybíróság által biztosított felkészülési időt, és a törvényhozói hajrában kell megvitatnunk ezt a javaslatot. Két irányban taktikázott a kormány az előterjesztés utolsó pillanatban történő benyújtásával. Tette ezt egyrészt azért, mert – ismereteink szerint – a kormánypárti többség is megosztott e kérdésben, másrészt azért, mert így időbeli kényszerpályára helyezte ezt a kérdést. Sajnáljuk, hogy az abortuszok számának csökkentését szolgáló állami feladatvállalást leszűkíti a tanácsadásra, válságtanácsadásra, illetve eljárásrendi változtatásra, és csak 2001. január 1-jétől tervezi a fogamzásgátló eszközök kedvezményes igénybevételeinek biztosítását.

Két kulcsszó van szerintünk a törvényjavaslattal kapcsolatban. Az egyik a megelőzés. Az eltelt másfél évben ki lehetett volna dolgozni és már a 2000. év költségvetésébe be lehetett volna tervezni a fogamzásgátlók támogatott, illetve ingyenes eszközeire a forrásokat. Ha ismertek, elterjedtek, hozzáférhetőek a korszerű, hatékony fogamzásgátló szerek és olcsók is, és a társadalom is nyitott a használatukra, akkor sikerül elérni azt, ami a közös célunk: az abortuszok számának jelentős csökkentését. Eppen ezért nem tudjuk támogatni, hogy a törvénytervezet jövőre halasztja ennek bevezetését.

Hiányoljuk azt is, hogy az egészségügyi miniszter feltételeket tartalmazó rendeletét nem olvashatjuk a törvénytervezet mellékleteként. Azt viszont meglepetéssel tapasztaltuk, hogy a kormány március 8-án kelt, 2043. számú határozatával a parlamenti vitát megelőzően döntött a törvényben szereplő kérdések egy részéről. Sajátos megoldás az – és ez a rendelet baja –, hogy elszietett félmegoldásokat tartalmaz.” ...

PARLAMENTI FIGYELŐ

DR. HEGEDŰS MIHÁLY, az FKGP képviselőcsoportja részéről:

„Rendkívüli lehetőség előtt állnak azon képviselők, akik dr. Lábady Tamás párhuzamos véleményével értenek egyet. Ha ezen képviselők nemmel szavaznak a jelenleg tárgyalt törvénymódosításra, és a nem vagy tartózkodó szavazatok száma meghaladja a támogató szavazatok számát, akkor csak az Alkotmánybíróság által meghagyott pontok szerinti terhességmegszakítást lehet végrehajtani.” ...

„A Független Kisgazdapárt nem fogadhatja el a terhességmegszakítást mint a családtervezés brutálisnak tartott formáját. Ugyanakkor a valódi válsággal küzdő, áldott állapotban lévő nőknek segítő kezet kíván nyújtani a válságból való kiút keresésére. Az eddigi tapasztalatok bebizonyították, hogy még az eddigi, kevesebb segítséget nyújtó, szakszerű és megértő beszélgetés, a háromnapos gondolkodási idő is sok esetben elég volt az eredeti szándék megváltoztatására, mindenféle jogi kényszer nélkül.

A tapasztalat szerint az ilyen döntés óriási, felszabadult örömet ad a leendő anyának, és a mégiscsak vállalt gyermekre úgy tekintenek, mint Isten különös ajándékára.” ...

„A probléma természetesen nem választható szét attól a morális válságtól, amit a szocialista uralom évtizedeinek pusztító hatása okozott Magyarországon. Csak a hagyományos erkölcsi értékek, a család szentségének helyreállítása hozhat igazi megoldást. Ebben fontos és kikerülhetetlen szerepe van a szeretet törvényeit hirdető keresztény egyházaknak. A kormánynak pedig olyan társadalmi és gazdasági politikát kell folytatnia, ami tudatosítja az emberekben: a gyermekvállalást a nemzet egész közössége kiemelt értéknek tekinti.” ...

BÉKI GABRIELLA, az SZDSZ képviselőcsoportja részéről:

„Mielőtt bármit mondanék a törvényjavaslatról, engedjék meg, hogy nagy hangsúllyal leszögezzem: nincs abortuszpárti álláspont. Azt gondolom, hogy mindenki, aki józanul gondolkodik, tudja: az abortusz rossz dolog, elkerülendő dolog, következésképp magzatvédők és liberális szabályozást vallók között nem abban van a különbség, hogy az egyik támogatná az abortuszt, a másik pedig nem, hanem a kérdés kezelésének módjában, hogyanjában, hogy hogyan viszonyuljunk a kérdéshez.” ...

„Amikor a magzatvédelmi törvényről gondolkodunk, tudnunk kell, hogy olyan kérdéshez akarunk hozzányúlni, amelyik a legszemélyesebb magánügye az embernek, illetve a magzatot hordozó nőnek. Olyan kérdésről van szó, amely kapcsán talán a legnyilvánvalóbbá válik a biológiai egyenlőtlenség a két nem között, hiszen egy nemi aktus következményét a nőnek kell vállalnia.

Jogi szabályozásról kell döntenünk, jóllehet ez olyan kérdés, amelynek nagyon sokféle megközelítése van. Világszerte folyik a vita az abortusz megítéléséről, a magzat életjogának megítéléséről; ez alapvető filozófiai kérdés, de meg lehet közelíteni szociológiai szempontból, etikai szempontból és sok más szempontból is. A mi dolgunk azonban az, hogy a jogi szabályozás kereteit megtaláljuk; annak a jogi

szabályozásnak a kereteit, amelynek az a lényege, hogy határt húz az állami beavatkozás lehetősége és a magánszféra között.” ...

„Az a döntés, amelyet az Alkotmánybíróság hozott, kinyitotta most ezt a kérdést, és érzékeljük, hogy fellángolnak a viták a magzatvédő álláspont és a liberális szabályozás között. Számomra nagy öröm, hogy az a javaslat, amelyet az egészségügyi tárca képviselője letett az asztalra, kitart a liberális szabályozás mellett, csak minimális módosítást hajt végre a '92-ben bevezetett törvényen. Érezhető a szándék, hogy csak minimálisan, a legszükségesebb pontokon nyúljon hozzá a jelenleg hatályos szabályozáshoz; és érezhető a szándék, hogy kitartson a mellett a szemléletmód mellett, aminek a jegyében a '92-es törvény megszületett.

Az Alkotmánybíróság azt a feladatot róta ránk, hogy teremtsünk jobban egyensúlyt, a hatályos szabályozáshoz képest még inkább egyensúlyt a nők önrendelkezési joga és az állam életvédelmi kötelezettsége között. Sokan a nők önrendelkezési jogát és a magzat élethez való jogát állítják szembe. Azt gondolom, ha ezt tesszük, megoldhatatlan csapdaszituációba kerülünk.

Fontosnak tartom hangsúlyozni, hogy az Alkotmánybíróság nem döntött a magzat jogalanyisága kérdésében, hanem arra hívta fel a figyelmet, hogy az állam tegyen többet azért, hogy a magzat a nő számára vállalható legyen. Vagyis a mérleg egyik serpenyőjében a nők önrendelkezési joga van, a másik serpenyőjében pedig a segítségnyújtásnak mindazok az eszközei, amelyeket az állam kínálhat a gyermek vállalása érdekében.” ...

DR. CSÁKY ANDRÁS, az MDF képviselőcsoportja részéről:

„Indoklásában a testület azt is leszögezi – idézem: „a természettudományok fejlődése következtében a megszületés többé nem magától értetődő természetes és minőségi választóvonal a magzati és emberi lét között. Biológiai, főleg genetikai szempontból az egyedi emberi élet nem a születés és a halál, hanem a fogantatás és a halál közötti egységes folyamat”. Ennek alapján a kérdés az: kiterjedjen-e az ember jogi fogalma a születés előtti időszakra is, egészen a fogantatásig. A jogalanyiság – mondja ki a határozat – ilyen kiterjesztésének jellege és hordereje csak a rabszolgaság eltörléséhez hasonlítható, de annál is jelentősebb lenne. Ezzel az ember jogalanyisága elérné elvileg lehetséges végső határát és teljességét, az ember különböző fogalmai ismét egybeesnének.

Az Országgyűlés nem élt a felkínált lehetőséggel, a rabszolgaság mellett döntött.” ...

„Bár az úgynevezett vezérszónoki rendszerben tárgyaljuk a törvényjavaslatot, az eltérő álláspontok miatt nehéz egységes véleményt közvetíteni. Többen vagyunk, akik az alapelvvel nem értenek egyet, azaz szükségesnek tartanánk a magzat jogalanyiságának kimondását, még annak a kompromisszumnak az árán is, hogy az csak a későbbiekben hatályosulna. Hosszabb távon ez lehet az egyetlen helyes döntés, és mind morális, mind gazdasági szempontból célszerűbbnek

PARLAMENTI FIGYELŐ

tűnik, mint azon fáradozni, hogy milyen bevándorlási politikával próbáljuk kompenzálni drámaian fogyó népességszámunkat.

A Magyar Demokrata Fórum képviselőcsoportja abban egységes, hogy jelen formájában nem tudja támogatni a törvényjavaslatot. Nyitottak vagyunk a magzat védelmét szolgáló, minden módosító javaslat iránt, és ezek ismeretében végül ki-ki lelkiismerete szerint fogja eldönteni, hogy támogatja-e a törvényjavaslatot vagy sem.

Köszönöm a figyelmüket. *(Taps az MDF padsoraiban. – Nagy taps a MIÉP padsoraiból.)* ...

SZÁSZFALVI LÁSZLÓ, az MDF képviselőcsoportja részéről:

„E törvényjavaslattal a jövőről, az életről és a felelősségvállalásunk erkölcsi alapjáról állítunk ki bizonyítványt. Arról teszünk bizonyosságot, hogy az elfogadandó törvény csak egy közömbös legyintés üzenetét tükrözi-e az állam, a nemzet polgárai és családjai felé, vagy azt a közös tusakodást és erőfeszítést, a közös felelősségvállalást, hogy minden egyes megfogant magzat minden előítélet és diszkrimináció nélkül megszülethessen, élhessen és boldogulhasson.

Itt és most közös felelősségünkre és lelkiismeretünkre apellálok. Nem a szigorítás szándéka és a liberális akarat feszül egymásnak, hanem megfogant emberi életek, jogképes emberi lények néma sikolya hallik, amelyet nekünk meg kell hallanunk. Az önrendelkezés következményeként megfogant emberi életeket nekünk kell alkotmánnyal és törvénnyel ahhoz hozzásegítenünk, hogy egykor majd ők is élhessenek a saját önrendelkezési jogukkal. Ellenkező esetben nem tettünk semmit, csak méla közömbösséggel, közönyösséggel engedünk továbbra is zöld utat annak a folyamatnak, amellyel az elmúlt évtizedekben több mint 5 millió megfogant életet tudatosan kioltottunk.” ...

ERKEL TIBOR, a MIÉP képviselőcsoportja részéről:

„Ötven év óta úgy folyik az életünk, hogy az életmeder egészséges szakaszait az erkölcs, a tisztesség, a kölcsönös megbecsülés, a becsületes gyarapodás, a szeretet – és még órákig sorolhatnám – irányában lezárták. Mi pedig hömpölyögtünk a szocialista embertípus majdani kialakításának ígéretével, mocsárról mocsárra. Miközben a kíméletlen emberi önzés, az anyagiasság, a könnyebb és felelőtlen élet vonzása gyilkossá tette a 20. század emberét, nemcsak egyedileg, de állami, jogalkotói szinten is. S hogy mi, e helyzetet túrhetetlennek ítélok ott láthatjuk az ENSZ idézett cikkelyében megjelölt népiértő célt is a mocsarak sorában, azt az igazolja, hogy a tobzódó magzatgyilkosság területén az összes volt szocialista országban ugyanez a folyamat zajlott le és zajlik ma is, és nagyságrendekkel súlyosabb eredménnyel, mint a szintén erkölcsét rombolni engedő Nyugat országaiban. Talán egy kivételével a mi környezetünkben: a lengyeleknél, akik ugyan a példát rögtön ellensúlyozni igyekeztek az anyahalálalokkal, de ez nem igazolt tény, csak egy szép mese – már akinek szép.

A folyamat mérhetetlen cinizmusára és képmutatására jellemző, hogy míg elképzelhetetlen olyan büntett, akár visszatérő formában is, amelyért a bűnös – ítélet eredményeként – életét vesztené nálunk, a legvédtelenebbeket és legártatlanabbakat, átlagban naponta 189-et, ítélet nélkül fosztják meg több évtizednyi életlehetőségétől. Ez 1998-as adat, a korábbiak meghaladták a napi kétszázat, és a csúcs a hetvenes években – az államtitkár asszony idézte az imént – 548 naponta.

Ez tehát a fő ok, ami miatt a Magyar Igazság és Élet Pártja ezt a törvénymódosítási elképzelést nem tudja és nem is hajlandó támogatni, mert a javaslat lehetővé teszi ennek az igazságtalan és életellenes folyamatnak a további működtetését egyetlen ítéletet hordozó szó révén: válsághelyzet, amit azzal lehet igazolni, hogy nemcsak mondja, de alá is írja, hogy válsághelyzetben van az érintett.” ...

Részletek az Országgyűlés Egészségügyi és Szociális Bizottságának üléséről (2000. március 13.)

DR. PUSZTAI ERZSÉBET egészségügyi politikai államtitkár:

„Nagyon komolyan szeretném felhívni mindenkinek a figyelmét a férfiak felelősségére. Mindig csak arról van szó, hogy a nők, meg a nők, meg a nők, meg a nők fogamzásgátlása. A magyarországi férfiak döbbenetesen ritkán gondolnak arra, hogy a nemkívánt terhességet nekik is meg kell előzni. Pedig már csak azért is, mert a valószínűsége körülbelül ekkora. Egyrészt mindig ketten vannak. Tehát a részvételi arány 50–50 százalék. (*Zaj a férfi képviselők körében.*)” ...

SZABÓ SÁNDORNÉ (MSZP):

„... nagy izgalommal vártuk, és az, ami itt előttünk van, kicsit megnyugtató bennünket, nem teljesen, csak egy kicsit. A kérdéseknél nem tettem fel a kezemet, de ha kérdezni is akartam volna, az lett volna a költői kérdésem – amelyre nem várom a választ –, hogy tagja-e Harrach miniszter úr a kormánynak. Mert előttünk a kormány javaslatként szerepel ez, és Gógl miniszter úr írja alá, de tudjuk és olvastuk rengeteg formában, hogy Harrach miniszter úr össze is hívott különböző tanácskozásokat, hogy ellenvéleményt fogalmazott meg ezzel az előterjesztéssel kapcsolatban. Különösen azért tartom ezt indokoltnak fölvetni, mert ebben az előterjesztésben is szerepel egy olyan pont, hogy neki is részt kell vennie az egészségügyi miniszterrel egyetemben a szociális indikációra való hivatkozásnál, tehát a térítés megállapításánál. Nagyon fontosnak tartom, hogy az ehhez való viszonyunkat ismertessem a jelenlevőkkel, illetve a kormány képviselőivel.

Örülünk annak, hogy a válsághelyzetre való hivatkozás benne van. Még jobban örülünk annak, hogy a taxatív felsorolásra nem került sor, mert úgy érezzük, hogy az szűkítés lett volna mindenképpen. De

PARLAMENTI FIGYELŐ

már most szeretnénk megfogalmazni azt, hogy félünk is attól – pont az előbb emlegetettek alapján –, hogy mi lesz belőle.” ...

DR. SURJÁN LÁSZLÓ (Fidesz):

„Ugyanakkor azt a problémát is meg kell osztanom a tisztelt Bizottsággal, hogy a törvény jelenleg egy alkotmánybíróági döntés alapján az előterjesztő által a leginkább szükségesnek vélt módosításokat hozta elénk, ami azt a célt szolgálja, hogy a törvény alkotmányos állapotba kerüljön. Én értem és méltányolom is ezt a megközelítést, csak azt kérem mindenkitől, értse meg, hogy ezáltal a képviselőknek az a része, akik annak idején ennek a törvénynek az A-változatát támogatták és a B-változatot nem, azok most egy nagyon nehéz lelkiismereti helyzetbe kerülnek, mert nincs módjuk; a Házsabály szerint is csak azon paragrafusokkal kapcsolatban tudunk akár módosításokat is előterjeszteni, amelyeket a törvény megnyitott. Tehát azt a fajta öntisztázó, belső lelkiismeret által, belső kényszer által diktált lépést, amelyet annak idején az egyébként harmincegynéhány százalékban szavazott A-változat kínált, azt ez a törvény most nem kínálja. Következésképpen nehézségei lesznek a képviselők egy részének, amely adott esetben – legyenek kormánypártiak vagy nem, legyenek miniszterek vagy nem – azt a helyzetet eredményezi, hogy egyébként a frakcióban lelkiismereti szabadság alapján lehetővé tett megoldással éljenek, magyarul, ne szavazzák meg a törvényt. Még akkor is, ha saját módosító indítványaik esetleg előrébb is viszik, és a közös akarattal előrébb viszik.” ...

„Arra is figyelmeztetnék, hogy az Alkotmánybíróság eddigi döntéseiből levezethető, az abortusztilalom nem alkotmányellenes. Egyetértek azokkal az érvekkel, amelyek itt elhangzottak. Hozzáteszem, katolikusként tudom, nincs erkölcsi jogom törvényi erővel a magam világnézetét másra rákényszeríteni. Tehát nem abba az irányba kell elvinni ezt a törvényt, amelynek a társadalomra gyakorolt hatásai bizonyos értelemben negatívak, hanem abba az irányba, amelyekben pozitívak, amelyekben az abortuszt fölöslegessé és értelmetlenné tesz, amikor arról aztán vélekedhetünk filozófiailag, hogy ki hogyan értékeli. Az egyik így értékeli, a másik úgy értékeli. Én nem tudok attól eltekinteni, hogy számomra az élet megismételhetetlen és egy egyszeri dolog. Attól sem tudok eltekinteni, orvosként, hogy a fogamzással létrejött az a genetikai egység, amely utána már megszabja az összes továbbiakat. Tehát ha tetszik, orvosként legalább annyira, vagy még annyira abortuszellenes vagyok, mint keresztényként. De most nem ez a kérdés.” ...

DR. CSÁKY ANDRÁS (MDF):

„Köszönöm szépen. Nagyrészt megegyezik Surján képviselő úrral a véleményem nemcsak az orvos jogán, hogy a természettudományi szempontból nem lehet kérdés, hogy a fogantatástól indul az élet. Arról nem is beszélve, hogy az eredeti törvényjavaslatnak a beveze-

tője is kimondja azt, hogy a fogantatással induló magzati élet tiszteletet érdemel. Azonban itt többen, államtitkár asszony is, felszólalás kapcsán is elhangzott az egyensúly megteremtésének igénye, hogy az egyensúly irányába sikerült elmenni. Nem hiszem, hogy egyensúlyról lehet beszélni akkor, amikor végeredményben azon vitatkozunk, hogy egy természettudományi alapon mindenki által elfogadott tény esetén milyen körülmények között lehet egy életet elpusztítani.

Az Alkotmánybíróságot citálják. Az Alkotmánybíróság döntései arra jók, hogy magyarázzuk jobbra-balra. Az alkotmánybírósági döntésben az is benne van, hogy a törvényalkotó lehetősége, hogy a magzat jogalanyiságáról döntsön. Ezt nem vállalta magára az Alkotmánybíróság. Akkor, amikor a kormányzat ezt a törvényjavaslatot benyújtotta, akkor továbbra sem vállalta, és az Országgyűlés sem fogja vállalni azt, hogy ebben egyértelműen állást foglaljon. Nyilvánvalóan azért, mert ha állásfoglalásra kényszerül, akkor csak egyféle lehet az ezzel kapcsolatos állásfoglalás." ...

ERKEL TIBOR (MIÉP):

„... a télen elkezdődött egy Népszava-cikkkel, lehet, hogy nem ez volt az első, de erre emlékszem. Ebben Pusztai államtitkár asszonyt interjúvolta a valaki. A cikk gyakorlatilag nem a magzatvédelmi törvényről szólt, hanem az abortusztörvényről, és innentől kezdve nem tudok egyetlenegy olyan sajtómegnyilvánulásról, olyan médiavitáról, olyan bármiről, ami ebben a témában megszólalt, ahol ne az abortusz lett volna a téma. (*Dr. Pusztai Erzsébet: Nem hinném.*) Egészen biztos egyébként, engedje meg, annál is inkább, mert hiszen itt arra volt kihegyezve az interjú készítője részéről a kérdések sora, hogy vajon milyen korlátozások lesznek, és igaz-e az, hogy az első abortusz ingyen lesz, s majd az utána következők mind drágábbak, illetve az majd igazán drága lesz.

Ez a felvetett kérdés innentől kezdve soha nem került le a napirendről a sajtóban, majdnem azt mondhatnám, hogy egy hecckampányt indítva azok között a fiatal vagy idősebb nők között, akiknek még reményük volt arra, hogy az esetleg megszületendő magzatot idejekorán elvetessék, most még olcsón.

Tisztelettel javasolom, a valódi hozzászólásom előtt, a tisztelt Egészségügyi Minisztériumnak, szíveskedjék vizsgálatot folytatni ennek az időszaknak a statisztikai adataiból, hogy mennyivel növekedett meg az abortuszok száma tavaly decembertől kezdve napjainkig. Az az érzésem, hogy meglepő eredményre fognak jutni. (*Zaj.*)" ...